

Mi és az MI

Mi napjainkban szinte már mindenhol találkozhatunk a mesterséges intelligenciával, vagyis az MI-vel. Már nem távoli, sci-fi filmekben szereplő önállóan gondolkodó robotok jutnak róla eszünkbe, hanem a körülöttünk lévő valóság: okostelefonokban segít a helyesírásban, keresőmotorokban rendszerezi az információt, és még a videojátékokban is szerepet kap.

De vajon mit kezdhethetünk vele a középiskolában? Hogyan használjuk okosan?

Az MI nem varázspálca. Nem fogja helyettünk megtanulni a verseket, nem fogja átélni a kísérletek izgalmát a fiziklaborban, és nem tudja átvenni a vizsga miatti izgulást sem. Viszont lehet társunk az úton. Egy jó edzőhöz hasonlóan segíthet edzeni az agyunkat, ha helyesen használjuk. Például, egy nehezebb matematikai feladatnál segíthet megmutatni a megoldás menetét, de fontos, hogy a gondolkodást nekünk kell végezni, mert az érettségien nem lesz ott, hogy sűgjön. Akkor járunk jól, ha a megoldási menetet kérjük el tőle, és megpróbáljuk megérteni, hogyan jutott a válaszhoz. Így tényleg tanulunk belőle. Ugyanez igaz az írásbeli munkákra is: az MI javaslatot adhat a fogalmazás javítására, de a témát és a tartalmat nekünk kell kitárlalnunk, a mi kreativitásunk a mérvadó. Ha csak másolunk, az nem tanulás, és hosszú távon inkább hátrányunkra válik. Nem fejlődünk, nem gyűjtünk újabb készségeket, nem tanuljuk meg, hogyan kell önállóan érvelni.

A tanárok is egyre többször használják az MI-t: feladatsorokat generálnak, interaktív kvízeket készítenek, vagy gyorsan átnézik a beadott szövegeket. Ez azt jelenti, hogy az órákon több idő maradhat a kreatív vitákra, a közös gondolkodásra, ami igazából a középiskolai siker egyik kulcsa.

Fontos azonban a felelősségteljes használat. Az MI nem mindig tudja, mi a helyes vagy etikailag elfogadható válasz. Lehet, hogy téves információt ad, vagy félrevezető példát mutat. Ezért mindig ellenőriznünk kell, amit tőle kapunk, és soha nem szabad vakon követni az ajánlásait. Nagyon fontos a kritikus gondolkodás: amit az MI-től kapunk, azt mindig ellenőrizni kell, megbízható forrásokkal összevetni.

A középiskolások számára az MI lehetőség és felelősség egyszerre. Megtanulhatjuk, hogyan használjuk hatékonyan, hogy támogassa a tanulást, de ne helyettesítse azt. A jövő munkahelyein már szinte minden szakmában találkozunk majd az MI-vel, ezért fontos, hogy már most megtanuljunk a megfelelő hozzáállást: kreatívan, kritikusan és felelősen használjuk ezt a technológiát.

A végső üzenet egyszerű: az MI nem helyettünk tanul, hanem velünk. Mi adjuk a kérdéseket, mi döntjük el, mennyire engedjük be a tanulásba. A siker titka nem az MI-ben van, hanem a mi kíváncsiságunkban, kitartásunkban és kreativitásunkban. Az MI lehet társ az úton – de az irányt mi választjuk, mi mondjuk meg.

Dr. Kovács Lehel István

